

Podstawowym zamierzeniem tego projektu badawczego jest wyjaśnienie różnic w sposobach aktywności parlamentów państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) w obszarze spraw europejskich (*European affairs*). Opierając się na stworzonej przez Auel i Neuhold (2017) konceptualizacji roli parlamentów narodowych (PN) w UE jako „graczy na wielu arenach” (*multi-arena players*) projekt ten wyznacza sobie trzy konkretne cele badawcze. **Po pierwsze**, zbada on jakie czynniki wpływają na mobilizację PN w obrębie sześciu aren związanych z procesem legislacyjnym UE. Te areny to: (1) tzw. system wczesnego ostrzegania (SWO) dotyczący kontroli zasady pomocniczości (2) dialog polityczny z Komisją Europejską; (3) inicjatywa zielonej kartki; (4) konferencje międzyparlamentarne (KMP) ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony; ds. stabilności, koordynacji i zarządzania gospodarczego w UE; oraz ds. wspólnej kontroli parlamentarnej Europolu; (5) kontrola własnej egzekutywy w sprawach unijnych; oraz (6) monitorowanie krajowej implementacji unijnego prawodawstwa. Każda z tych aren stanowi instytucjonalną strukturę możliwości (*opportunity structure*), dzięki której NP mogą kontrolować lub wpływać na proces kształtowania polityk UE. **Po drugie**, projekt wyjaśni zależności pomiędzy analizowanymi arenami, tj. czy i w jaki sposób zorientowane na UE różne rodzaje aktywności NP wpływają na siebie nawzajem. Na przykład, czy silna kontrola własnej egzekutywy redukuje aktywność zewnętrzną PN, czy raczej ją wzmacnia? Czy pojawienie się inicjatywy zielonej kartki zmniejszyło lub zwiększyło wykorzystanie SWO lub dialogu politycznego? **Po trzecie**, projekt odpowie na pomijane dotąd wśród analityków pytanie, czy PN są przede wszystkim graczami krajowymi czy już europejskimi, oraz w jakim stopniu percepcja własna PN jako „graczy krajowych/europejskich” różni się od oczekiwań stawianych im przez ekspertów i opinię publiczną.

Badania zostaną podzielone na trzy etapy. W pierwszym zostaną opracowane ramy analityczne projektu i określone zmienne niezależne mogące wpływać na mobilizację PN w UE. Zostaną one zaczerpnięte z perspektyw teoretycznych nowego instytucjonalizmu, koncepcji *multi-level governance* oraz europeizacji. Na tej podstawie skonstruowany i rozesłany zostanie kwestionariusz, którego adresatami będzie 27 PN. Drugi etap obejmie pomiar aktywności PN w obrębie badanych aren w celu stworzenia wielowymiarowego zestawu danych dotyczących mobilizacji parlamentarnej w UE. W trzecim etapie, w oparciu o informacje uzyskane z kwestionariuszy i innych źródeł (tj. wywiady pogłębione i konsultacje eksperckie, analiza dokumentów) przeprowadzona zostanie empiryczna weryfikacja hipotez oraz sformułowane zostaną odpowiedzi na postawione pytania badawcze.

Istnieją dwa główne powody, dla których ten projekt został podjęty: Po pierwsze, kwestia zaangażowania PN w sprawy UE zyskała w ostatnich latach duże znaczenie polityczne na arenie unijnej. Wzmocnienie kontroli parlamentarnej w UE było nie tylko jedną z głównych kart przetargowych w procesie (zakończonych fiaskiem) negocjacji nowego statusu Wielkiej Brytanii w UE, ale jest również postulowane na szczelnie unijnym przez inne państwa członkowskie (m.in. Grupę Wyszehradzką, Holandię, Danię). Instytucje UE również przyznają, że PN powinny odgrywać bardziej znaczącą rolę w kształtowaniu polityki unijnej. W konflikt wprowadzać może zatem fakt, iż wiele PN wydaje się nadal niezdolnych lub niechętnych do korzystania z istniejących kanałów partycypacji w sprawach europejskich. Niniejszy projekt podejmuje próbę rozwikłania tego paradoksu. Łącząc perspektywę transnarodową z analizą wielu aren aktywności parlamentarnej, empirycznie zweryfikuje on konceptualizację PN jako „multi-arena players” i naświetli istniejące rozbieżności. Po drugie, w literaturze dotyczącej PN w UE brakuje wieloaspektowego i komparatystycznego ujęcia, które w sposób systematyczny wyjaśniałoby istniejące różnice w sposobach parlamentarnej mobilizacji. Ten projekt zrekompensuje tę lukę, przeprowadzając analizę czynników przyczynowych (*causal factors*) leżących u podstaw parlamentarnej aktywności zorientowanej na UE. Odpowie również na pytanie, jak najnowsza dynamika międzyinstytucjonalna wpływa na istniejące konceptualizacje ról parlamentarnych w UE, rozwijając w ten sposób teoretyczny wątek literatury w obszarze studiów europejskich.